

IRINA RĂCHIȚEANU – ȘIRIANU

Emil Botta, Mihai Popescu, atitudinea, intonația, tăcerea plămădau

Doar „Fonoteca de aur“ a Radioului va perpetua arta Irinei Răchițeanu-Șirianu, forță telurică a scenei, efigie în galeria clasicilor teatrului românesc.

În peste o jumătate de veac sub reflectoare, a surprins cu fiecare rol, asimilând toate tehnicile interpretative, de la tragedia clasică la comedia de boulevard.

O apropiere de profesoara ei, Maria Filotti, rigoarea ținutei, eleganța mișcării, solemnitatea cuvintului. De la celălalt dascăl, Victor Ion Popa, a deprins știința de a comunica direct și esențial, supunând patosul interior adevărilor roștite fără sublinieri de efect. Mai ales recitalurile sale de poezie populară – pe texte din marile noastre colecții de folclor – au pus în lumină întreaga expresivitate a unei mentalități artistice în care ea însăși a văzut „demnitatea simplității“. Forța acestei simplități a stat în cultura vocii, în capacitatea de a-și exprima personajul mai ales prin felul în care îl auzim, în glas concentrându-se întreaga vibrație a unui destin gândit în perspectiva eternității.

Ca și iluștrii ei parteneri de scenă, Marioara Voiculescu, Maria Filotti, George Calboreanu, Ion Manolescu,

personajul autorului și al epocii inspiratoare, biografii dense, adânc umane, repetabile oricând într-o altă viziune actoricească, dar profund originale prin harul său.

Rînd pe rînd, Vivie din Profesiunea doamnei Warren de Bernard Shaw, Thérèse Raquin, Anna Karenina, Anca din Năpasta, Doamna Clara, Lady din Orfeu în infern, Medeea lui Euripide, Léonie din Părinții teribili de Jean Cocteau, cîteva roluri din varietatea speciilor genului dramatic, au îndreptățit, parcă, faptul că ea, ca profesionistă, a pășit în teatrul lui Victor Ion Popa, numit „Muncă și lumină“.

Într-adevăr, munca și lumina au dat sens vieții Irinei Răchițeanu-Șirianu, 45 de ani actriță a Teatrului Național din București.

Să nu uităm ultima ei lecție de teatru. La zenitul unei mari cariere, după lucrul cu regizorii Victor Ion Popa, Ion Sava, Sică Alexandrescu, Al. Finți, s-a numărat, în stagiunea trecută, printre interpreții spectacolului cu Vrajitoarele din Salem de Arthur Miller, semnat de foarte tînărul regizor Felix Alexa. Dintre studenții ei de la institutul de teatru s-au ales, printre alții, actorii George



Mottoi, Valeria Gagealov, Lucia Mureșan, Valentin Plătăreanu, Dumitru Pîslaru, Dumitru Chesa...

Cortina s-a lăsat după fascinanta trecere a mării doamne prin lumea pe care a slăvit-o cu versurile geniului popular „de viață, de dragoste, de moarte“.

IONUȚ NICULESCU

CRONICA PUBLICULUI

La teatru, cu carnetul de student în buzunar

La începutul unui an universitar cînd criteriile pentru bursă și locurile din cămine sînt subiectele principale de discuție pare un răsfăț să le soliciți studenților opinia despre teatru. Și totuși am vrut să aflăm dacă teatrul rămîne un reper cultural într-o lume cu repere confuze.

Am întrebat dacă teatrul este o prezență în viața studenților, care este ultimul spectacol pe care l-au văzut, cum apreciază inovațiile și dacă există, pentru ei, șansa salvării prin teatru. Criza de timp, absența unui cerc de prieteni, răspunsurile convenționale, refuzul unora de a vorbi despre teatru, dar, mai ales, nevoia profundă a altora de artă dau pulsul acestor opinii.

ANDREEA LERA – A.S.E.: Merg la teatru destul de des, deși anul acesta nu am avut timp, fiind ocupată cu examenele de bacalaureat și facultate. Eu iubesc teatrul românesc, iar actorii noștri sînt, după părerea mea, cei mai buni. În liceul Șincai, unde am fost elevă, exista o preocupare pentru teatru. Ultimul spectacol a fost *Ce ne facem fără Willi?*, deoarece sînt o admiratoare a lui George Mihăiță. Cred că și spectacolele dure, brutale au un mesaj pentru societate.

CORNELIU TUROK – Relații publice: În teatru se regăsesc scene din viața cotidiană, din mentalitatea și psihologia oamenilor. Nu mi-a reținut atenția un spectacol anume. În Lugoj, de unde sînt, a avut loc un festival de teatru neprofesionist, unde s-au jucat piese umoristice din repertoriul italian, piese reactualizate din mitologia greacă. În teatru rămîne importantă viziunea actorului, a regizorului, care pornește de la piesă și devine apoi cu totul originală. Valorile din teatru îl apropie pe tînăr de societate.

DIANA TURCU – A.S.E.: De teatru este nevoie oricînd, face parte din cultura generală. Fiind din provincie, am ales Bucureștiul datorită posibilității de a merge la spectacole. Nu am, încă, un cerc de prieteni pentru a merge la teatru, nu depinde de posibilitățile financiare. Ultimul spectacol a fost opereta *Văduva veselă*, la Viena. Nu toți tinerii sînt interesați de teatru, unii preferă concertele rock, alții filmul. Eu aș prefera teatrul.

IULIAN BĂICUȘ – Litere: Am nevoie de teatru și voi demonstra pornind de la ziare! „Regie“, „scenariu“, „lovitură de teatru“, „actorii luptei politice“ sînt termeni banalizați. Dinescu și Caramitru care sărutau crucea sau cerul hamletian al Revoluției române.